

**Tryb i zasady opłacania składek
na ubezpieczenia emerytalne i rentowe
za byłych funkcjonariuszy lub żołnierzy
zawodowych zwolnionych ze służby,
za których powstał obowiązek
ich opłacenia**

Warszawa, 15.07.2020 r.

Spis treści

Kiedy powstaje obowiązek opłacenia składek	3
Jakie składki podlegają przekazaniu do ZUS.....	3
Za jaki okres opłacane są składki	3
Podstawa wymiaru składek	4
Waloryzacja składek na ubezpieczenie emerytalne	6
Kto jest płatnikiem składek za byłych funkcjonariuszy/ żołnierzy.....	7
Zgłoszenie i wyrejestrowanie funkcjonariusza/ żołnierza	7
W jakim terminie przekazać dokumenty rozliczeniowe i opłacić składki.....	7
Jak sporządzić dokumenty rozliczeniowe	8
Dokumenty rozliczeniowe za okres urlopu wychowawczego	8
Jak rozliczyć składki od uposażenia lub jego składników wypłacanych po dniu zwolnienia ze służby	8
Podstawa prawna	9

Przedstawione zasady dotyczą żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej, Służby Więziennej oraz Straży Marszałkowskiej.

Kiedy powstaje obowiązek opłacenia składek

Zgodnie z obowiązującymi przepisami funkcjonariusze służb mundurowych oraz żołnierze zawodowi nie są objęci ubezpieczeniami społecznymi. Nie są za nich opłacane składki na te ubezpieczenia. W okresie odbywania służby podlegają jedynie obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu. Nie oznacza to jednak, że w stosunku do funkcjonariuszy i żołnierzy zawodowych nigdy nie powstanie obowiązek przekazywania do ZUS składek na ubezpieczenia społeczne.

Obowiązek taki powstaje w przypadku zwolnienia ze służby funkcjonariusza/ żołnierza, który nie będzie spełniał warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej/ wojskowej lub policyjnej/ wojskowej renty inwalidzkiej. Jedynie w przypadku spełniania prawa do policyjnej renty inwalidzkiej opłacenie składek następuje tylko na wniosek funkcjonariusza/ żołnierza [1].

Obowiązek opłacenia składek nie powstanie, gdy bezpośrednio po zakończeniu służby funkcjonariusz/ żołnierz podejmie służbę w innej formacji mundurowej.

Jakie składki podlegają przekazaniu do ZUS

Za zwolnionych ze służby funkcjonariuszy/ żołnierzy, którzy nie spełniają warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej/ wojskowej lub policyjnej/ wojskowej renty inwalidzkiej, do ZUS są przekazywane składki:

- **na ubezpieczenie emerytalne** – w wysokości:
 - od 1 stycznia 1999 r. - 19,52% podstawy ich wymiaru oraz po uwzględnieniu kwoty ich waloryzacji.
- **na ubezpieczenia rentowe** – w wysokości:
 - od 1 stycznia 1999 r. do 30 czerwca 2007 r. – 13% podstawy ich wymiaru,
 - od 1 lipca 2007 r. do 31 grudnia 2007 r. – 10% podstawy ich wymiaru,
 - od 1 stycznia 2008 r. do 31 stycznia 2012 r. – 6% podstawy ich wymiaru,
 - od 1 lutego 2012 r. – 8% podstawy ich wymiaru.
- **na Fundusz Pracy** – w wysokości:
 - od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2018 r. – 2,45% podstawy ich wymiaru.
- **na Fundusz Pracy i Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych** – w wysokości:
 - od 1 stycznia 2019 r. do 31 maja 2020 r. - 2,45% podstawy ich wymiaru,
 - od 1 czerwca 2020 r. - 2,45% podstawy ich wymiaru.
- **na Fundusz Emerytur Pomostowych** – w wysokości:
 - od 1 stycznia 2009 r. – w wysokości 1,5% podstawy ich wymiaru.

Za jaki okres opłacane są składki

Składki za zwolnionych ze służby funkcjonariuszy/ żołnierzy powinny być naliczone od należnego im uposażenia za okres pozostawania w służbie tj. nie wcześniej niż za okres od 1 stycznia 1999 r. do dnia zwolnienia ze służby, od którego nie odprowadzono składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Ważne!

- Składki na Fundusz Emerytur Pomostowych są opłacane począwszy od uposażeń należnych od 1 stycznia 2010 r.
- Składki na Fundusz Emerytur Pomostowych nie są opłacane za funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej,
- Funkcjonariusze/ żołnierze, którzy nawiązali stosunek służby po 31 grudnia 1998 r. podlegali w okresie do 30 września 2003 r. ubezpieczeniom społecznym i za ten okres był obowiązek bieżącego opłacania składki na te ubezpieczenia. Tym samym przedstawiony tryb rozliczenia i opłacenia składek ma dla nich zastosowanie do składek od uposażeń należnych za okres od 1 października 2003 r.
- Dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej obowiązek opłacania składek powstał od uposażeń należnych za okres od 1 stycznia 2018 r. a dla Straży Marszałkowskiej od uposażeń należnych za okres od 14 kwietnia 2020 r.

Podstawa wymiaru składek

Składki za zwolnionych ze służby funkcjonariuszy/ żołnierzy są obliczane od podstawy ich wymiaru.

Tabela przedstawia podstawy wymiaru składek dla poszczególnych grup funkcjonariuszy:

Funkcjonariusze	Podstawę wymiaru składek stanowi
Służby Ochrony Państwa	uposażenie zasadnicze, dodatki o charakterze stałym, nagrody roczne i uznaniowe, odpowiednio przeliczone zgodnie z art. 110 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych*. Przed 1 stycznia 2003 r. kwotę uposażenia, które stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowiła kwota najniższego wynagrodzenia obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów - za okres służby kandydackiej.
Służby Więziennej	uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia, nagrody roczne i uznaniowe oraz dodatkowe wynagrodzenie wypłacane na podstawie art. 208 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej, odpowiednio przeliczone zgodnie z art. 110 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych*. Przed 1 stycznia 2003 r. kwotę uposażenia, które stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowiła kwota najniższego wynagrodzenia obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów - za okres służby kandydackiej.
Państwowej Straży Pożarnej	uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia, nagrody roczne i uznaniowe oraz dodatkowe wynagrodzenie wypłacone na podstawie art. 97 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, odpowiednio przeliczone zgodnie z art. 110 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych*. Przed 1 stycznia 2003 r. kwotę uposażenia, które stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowiła kwota najniższego wynagrodzenia obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów - za okres służby kandydackiej.

Policji	uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia, nagrody roczne i uznaniowe oraz dodatkowe wynagrodzenie wypłacane na podstawie art. 112 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, odpowiednio przeliczone zgodnie z art. 110 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych*. Przed 1 stycznia 2003 r. kwotę uposażenia, które stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowiła kwota najniższego wynagrodzenia obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów - za okres służby kandydackiej.
Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego	uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia oraz nagrody roczne i uznaniowe, odpowiednio przeliczone zgodnie z art. 110 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych*.
Agencji Wywiadu	uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia oraz nagrody roczne i uznaniowe, odpowiednio przeliczone zgodnie z art. 110 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych*.
Służby Kontrwywiadu Wojskowego	uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia oraz nagrody roczne i uznaniowe, odpowiednio przeliczone zgodnie z art. 110 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych*.
Służby Wywiadu Wojskowego	uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia oraz nagrody roczne i uznaniowe, odpowiednio przeliczone zgodnie z art. 110 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych*.
Centralnego Biura Antykorupcyjnego	uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia oraz nagrody roczne i uznaniowe, odpowiednio przeliczone zgodnie z art. 110 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych*.
Straży Granicznej	uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia, nagrody roczne i uznaniowe oraz dodatkowe wynagrodzenie wypłacone na podstawie art. 116 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, odpowiednio przeliczone zgodnie z art. 110 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych*. Przed 1 stycznia 2003 r. kwotę uposażenia, które stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowiła kwota najniższego wynagrodzenia obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów - za okres służby kandydackiej.
Służby Celno-Skarbowej	uposażenie zasadnicze, uposażenie chorobowe, uposażenie za przedłużony czas służby, dodatki do uposażenia, nagrody roczne i uznaniowe, odpowiednio przeliczone zgodnie z art. 110 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych*. Przed 1 stycznia 2003 r. kwotę uposażenia, które stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowiła kwota najniższego wynagrodzenia obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów - za okres służby kandydackiej.
Żołnierze Zawodowi	uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami o charakterze stałym i miesięczna równowartość dodatkowego uposażenia rocznego.
Straży Marszałkowskiej	wypłacone uposażenie

* Sposób przeliczenia przychodu dla ubezpieczonych określa rozporządzenie MPiPS z dnia 14 grudnia 1998 r. w sprawie sposobu przeliczenia przychodu w związku z wprowadzeniem obowiązku opłacania składki na ubezpieczenia społeczne przez ubezpieczonych (Dz. U. z 1998 r. Nr 153, poz. 1006), wydane na podstawie art. 110 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia wskaźnik przeliczenia przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składek wynosi 123,0164%.

Ważne! Dla żołnierzy zawodowych uposażenie stanowiące podstawę wymiaru składek nie jest przeliczane wskaźnikiem przeliczenia przychodu, o którym mowa w art. 110 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie może przekroczyć kwoty odpowiadającej 30-krotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy. W 2020 r. jest to limit 156 810 zł.

Waloryzacja składek na ubezpieczenie emerytalne

Składki na ubezpieczenie emerytalne należne za byłych funkcjonariuszy/ żołnierzy podlegają waloryzacji wskaźnikiem waloryzacji składek określonym na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych [2]. Wskaźnik waloryzacji składek za poprzedni rok ogłaszany jest w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski”, do 25. dnia miesiąca poprzedzającego termin waloryzacji. Waloryzacja obejmuje składki należne za cały okres służby włącznie ze składkami przekazywanymi za rok, w którym nastąpiło rozwiązanie stosunku służbowego.

Wskaźniki waloryzacji składek na ubezpieczenie emerytalne za poszczególne lata.

Wyliczenie zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne powinno nastąpić zgodnie z poniższymi zasadami:

1. Kwota należnych za dany rok składek podlega przemnożeniu wskaźnikiem waloryzacji składek za rok następujący po roku, za który należne są te składki.
2. Wyliczona za dany rok kwota składek przed przemnożeniem przez właściwy wskaźnik ich waloryzacji jest zwiększana o sumę należnych i zwaloryzowanych składek za okresy wcześniejsze.
3. Wyliczona kwota waloryzacji za dany rok powinna być wykazana w imiennym raporcie miesięcznym sporządzonym za ten rok łącznie z kwotą należnej za ten rok składki na ubezpieczenie emerytalne.
4. W związku z tym, że wskaźnik waloryzacji składek na ubezpieczenie emerytalne za dany rok, zgodnie z przepisami ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jest ogłaszany po roku którego dotyczy, płatnik składek musi skorygować dokumenty rozliczeniowe złożone za okres, za który nie mógł na bieżąco wykazać zwaloryzowanych składek z uwagi na brak właściwego wskaźnika waloryzacji.

Przykład: Funkcjonariusz Służby Więziennej (w służbie od 1 marca 2016 r.) zostaje zwolniony z tej służby z dniem 1 października 2019 r. Wysokość kwot wypłaconego uposażenia za poszczególne lata stanowiącego podstawę wymiaru składek wynosiła: w 2016 r. – 40.000 zł, w 2017 r. – 49.000 zł, w 2018 r. – 54.000 zł, w 2019 r. – 56.000 zł. Wskaźnik waloryzacji składek na ubezpieczenie emerytalne za poszczególne lata wynosi: za rok 2017 – 108,68%, za rok 2018 – 109,20%, za rok 2019 i 2020 zostaną ogłoszone dopiero w kolejnych latach.

Kwoty należnych składek na ubezpieczenie emerytalne wyliczone za poszczególne lata:

- 2016 r. - 7.808 zł (40.000 zł x 19,52%),
- 2017 r. - 9.564,80 zł (49.000 zł x 19,52%),
- 2018 r. - 10.540,80 zł (54.000 zł x 19,52%),
- 2019 r. - 10.931,20 zł (56.000 zł x 19,52%).

Wyliczenie kwot waloryzacji za poszczególne lata:

- 2017 r. → $7.808 \text{ zł} \times 108,68\% - 7.808 \text{ zł} = \mathbf{677,73 \text{ zł}}$ ($8.485,73 \text{ zł} - 7.808 \text{ zł}$),
- 2018 r. → $18.050,53 \text{ zł} \times 109,20\% - 18.050,53 \text{ zł} = \mathbf{1.660,65 \text{ zł}}$ ($19.711,18 \text{ zł} - 18.050,53 \text{ zł}$),
gdzie 18.050,53 zł to suma składek należnych za lata 2016 i 2017 oraz kwoty waloryzacji za rok 2017 ($7.808 \text{ zł} + 9.564,80 \text{ zł} + 677,73 \text{ zł}$),
- 2019 r. → będzie to kwota wynikająca z przemnożenia sumy należnych składek za lata 2016 - 2018 wraz z kwotami waloryzacji za rok 2017 i 2018 ($7.808 \text{ zł} + 9.564,80 \text{ zł} + 10.540,80 \text{ zł} + 677,73 \text{ zł} + 1.660,65 \text{ zł}$) przez wskaźnik waloryzacji składek za rok 2019,
- 2020 r. → będzie to kwota wynikająca z przemnożenia sumy należnych składek za lata 2016 - 2019 wraz z kwotami waloryzacji za lata 2017 - 2019 przez wskaźnik waloryzacji składek za rok 2020.

Kto jest płatnikiem składek za byłych funkcjonariuszy/ żołnierzy

Jednostka organizacyjna danej formacji mundurowej, która wypłacała byłym funkcjonariuszom lub żołnierzom uposażenie bezpośrednio przed rozwiązaniem lub wygaśnięciem stosunku służbowego ma obowiązek przekazywać składki do ZUS. Jednostka ta sporządza rozliczenie i opłaca składki za cały okres, w którym funkcjonariusze/ żołnierze pozostawali w służbie.

Zgłoszenie i wyrejestrowanie funkcjonariusza/ żołnierza

Funkcjonariusz/ żołnierz, za którego powstał obowiązek opłacania składek w związku ze zwolnieniem ze służby, podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych na dokumencie **ZUS ZUA**.

Zgłoszenie należy przekazać w terminie 7 dni od rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku służbowego. W zgłoszeniu należy podać kod tytułu ubezpieczenia rozpoczynający się cyframi **11 53**, a jako datę powstania obowiązku ubezpieczeń - datę, od której pozostawał w służbie. Nie może być to data wcześniejsza niż 1.01.1999 r., a w przypadku funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej – 1.01.2018 r. a w przypadku Staży Marszałkowskiej - 14.04.2020.

Następnie należy przekazać dokument wyrejestrowujący **ZUS ZWUA** z tym samym kodem tytułu ubezpieczenia i z datą odpowiadającą następnemu dniu po dniu, w którym funkcjonariusz/ żołnierz został zwolniony ze służby.

W jakim terminie przekazać dokumenty rozliczeniowe i opłacić składki

Składki powinny być opłacone w terminie:

- **60 dni od dnia zwolnienia ze służby,**
- **60 dni od dnia złożenia wniosku,** w przypadku gdy przekazanie składek następuje na wniosek funkcjonariusza Straży Granicznej,
- **niezwłocznie, nie później niż do 15 dnia miesiąca następnego po miesiącu, w którym otrzymano zawiadomienie z ZUS o ustaleniu funkcjonariuszowi Straży Granicznej prawa do emerytury**[3].

W tym samym terminie powinny zostać przekazane wymagane dokumenty rozliczeniowe (deklaracje wraz z imiennymi raportami miesięcznymi).

Jak sporządzić dokumenty rozliczeniowe

Komplet dokumentów rozliczeniowych składany za byłych funkcjonariuszy lub żołnierzy zwolnionych ze służby obejmuje deklarację rozliczeniową **ZUS DRA** i imienne raporty miesięczne **ZUS RCA** oznaczone identyfikatorem z zakresu numerów **70 - 79**. Na raporcie ZUS RCA należy podawać kod tytułu ubezpieczenia zgodny z kodem podanym na zgłoszeniu, tj. rozpoczynający się cyframi **11 53**.

Rozliczenie należnych składek z uwzględnieniem całego okresu służby powinno nastąpić w kompletach dokumentów rozliczeniowych sporządzonych za:

- grudzień każdego roku kalendarzowego, w którym funkcjonariusz pozostawał w służbie w danym roku,
- za miesiąc danego roku, w którym nastąpiło zwolnienie ze służby.

W każdym z imiennych raportów rozliczeniowych sporządzanych za poszczególne lata płatnik powinien wykazywać składki naliczone od uposażeń wypłaconych w roku, za który sporządzany jest dany raport.

Ważne! Za lata, w których następowała zmiana stopy procentowej składki na ubezpieczenie rentowe, tj. za rok 2007 i 2012 płatnik składek powinien sporządzić dwa komplety dokumentów rozliczeniowych, tj.:

- za ostatni miesiąc, w którym obowiązywała zmieniana wartość stopy procentowej składki, tj. odpowiednio za czerwiec 2007 r. oraz za styczeń 2012 r., w których powinien rozliczyć składkę na ubezpieczenia rentowe ustaloną od uposażeń wypłaconych w danym roku odpowiednio przed datą zmiany, oraz
- za grudzień danego roku, w którym powinien rozliczyć składkę na ubezpieczenia rentowe ustaloną od uposażeń wypłaconych po dacie zmiany obowiązującej stopy procentowej tej składki.

Dokumenty rozliczeniowe za okres urlopu wychowawczego

Za okres urlopu wychowawczego płatnik składek powinien przekazać, za każdy miesiąc korzystania z urlopu wychowawczego:

- imienne raporty miesięczne ZUS RSA z kodem tytułu ubezpieczenia rozpoczynający się cyframi **11 53** i kodem świadczenia/przerwy **121** lub **122**, oraz
- imienne raporty ZUS RCA z kodem tytułu ubezpieczenia rozpoczynający się cyframi **12 11** za każdy miesiąc urlopu wychowawczego. W raportach ZUS RCA należy wykazać podstawę wymiaru składek właściwą w danym okresie dla osób przebywających na urlopie wychowawczym oraz kwoty należnych składek. Raporty te powinny być przekazane w komplecie dokumentów rozliczeniowych z zakresu numerów 01-39.

Jak rozliczyć składki od uposażenia lub jego składników wypłacanych po dniu zwolnienia ze służby

1. W stosunku do uposażenia lub jego składników stanowiących podstawę wymiaru składek wypłacanych po dacie zwolnienia ze służby, **jeśli ich wypłata następuje w tym samym roku kalendarzowym, w którym doszło do rozwiązania stosunku służby**, rozliczenie należnych od nich składek powinno nastąpić w ostatnim sporządzanym komplecie dokumentów rozliczeniowych. Jeśli wypłata ta następuje już po dokonaniu rozliczenia składek za daną osobę

wymagany jest złożenie korekty dokumentów rozliczeniowych. Deklaracja i raport rozliczeniowy powinny zostać oznaczone odpowiednio wyższym numerem identyfikatora tych dokumentów z zakresu numerów **70-79**.

2. W stosunku do uposażenia lub jego składników stanowiących podstawę wymiaru składek wypłacanych po dacie zwolnienia ze służby, **jeśli ich wypłata następuje po roku kalendarzowym, w którym doszło do rozwiązania stosunku służby**, rozliczenie należnych od nich składek powinno nastąpić w komplecie dokumentów rozliczeniowych sporządzonym za miesiąc, w którym nastąpiła wypłata. W tym przypadku na raporcie ZUS RCA należy podać kod tytułu ubezpieczenia rozpoczynającym się cyframi **50 00**.

Podstawa prawna:

[1]

- Art. 6a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2019 r. poz. 289, z późn. zm.),
- Art. 69a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2019 r. poz. 161, z późn. zm.),
- Art. 92a ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2018 r. poz. 2387, z późn. zm.),
- Art. 52 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1529),
- Art. 80 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1921, z późn. zm.),
- Art. 74a ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 147, z późn. zm.),
- Art. 147 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa (Dz. U. 2019 r. poz. 828, z późn. zm.),
- Art. 60a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1499),
- Art. 250a ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 768, z późn. zm.),
- Art. 168 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1427, z późn. zm.),
- Art. 56 ust. 9 ustawy z dnia 26 stycznia 2018 r. o Straży Marszałkowskiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1940).

[2] Art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270, z późn. zm.).

[3] Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53, 252 i 586)